

Kalpana Raghuraman, Kalpanarts

Tara, Fluid

TWEE UITERSTEN KOMEN TOT EEN WAARDEVOLLE GEDEELDE VORM



Wendy Lubberding

8 mei 2021

Gezien op 7 mei 2021, India Dans Festival, Korzo, Den Haag

Op vrijdagavond 7 mei presenteerde het compacte online India Dans Festival van Korzo de online première van een double bill van Kalpana Raghuraman en haar Kalpanarts: *Tara* en *Fluid*. Twee heel verschillende korte duetten tussen muzikant en danser waarin contrasterende elementen de avond reliëf geven.

In beide duetten staan een danser en een muzikant tegelijk op de vloer. Dat is zowel de gewoonte bij Kalpanarts als in de Indiase klassieke dans als Khatak en Bharatanatyam. In *Tara* staan danseres Indu Panday en basgitarist Mark Haanstra (die onder meer bas speelde in de band bij David Bowie's *Lazarus*), ieder in een eigen lichtcirkel. In een derde

lichtcirkel hangen smalle linten met honderden kleine metalen belletjes erop: de enkelbellen die in Indiase dansen worden gedragen als percussie-instrument. Twee keer klassiek tegenover de hedendaagse, elektrisch versterkte basgitaar en een loopstation.

De voeten van Panday beginnen zonder bellen. Haanstra's basgitaar, hier als solo-instrument ingezet, zet haar aan tot haar eerste, geluidloze stappen. Maar met een geaccentueerde platte stap hier en een opeenvolging van enkele snellere tikken van de voorvoet daar, vervullen die voeten ook de rol van ritmisch instrument, en gaandeweg dagen danseres en muzikant elkaar steeds meer uit. Met het ombinden van de linten met bellen, die zich rond en rond de enkels slingeren, raakt de dynamiek nog inniger verstrengeld tot de twee samen een bal energie creëren die, als in het sprookje van de rode schoentjes, niet te stoppen is. Of: die in hun kern versmelten tot een nieuw organisme. Rond en rond tolt Panday, en op zijn loopstation laat Haanstra de klanken laag op laag tollen tot een intense draaikolk van klank.

De energetische dynamiek is door Julia Willms effectief op camera vastgelegd. Ook in het filmen van het tweede stuk, *Fluid*, springt haar camerawerk er positief uit. Breakdancer Denden Karadeniz maakt veel gebruik van de vloer, als zijn springplank, decorstuk of tegenspeler. In een theaterzaal, met de opeenvolgende rijen stoelen, moet je net goed zitten om dat goed mee te kunnen krijgen. Maar op je scherm is de zichtlijn perfect en kan de camera mee tot op die vloer, zodat je ziet hoe de danser zich daarop met een hand, schouder of onderbeen afzet alsof die vloer mee veert.

Naast het krachtige lijf van Karadeniz staat op de vloer de Indiase zangeres Shashwathi Jagadish. Tegenover zijn indrukwekkende shoulder stands, explosieve sprongen en dynamische armbewegingen waarin breakdance moves zich mengen met mudhra's en vloeiende lijnen, stelt zij haar glimlach en haar heldere, golvende zoete stem. Met de handpalmen naar voren, de rechterhand met de vingers omhoog wijzend en de linker met de vingers naar beneden, geeft ze het teken van vreedzaamheid. Samen lopen ze een ronde over de dansvloer. Er vloeit een zachtheid in de ruige bewegingstaal, en de serene zangeres kijkt open in de ogen van de danser als ze tegenover elkaar komen te staan.

Met de twee compacte werken balt Kalpana Raghuraman verschillende werelden samen in een dynamiek die ons, nu, veel te vertellen heeft. Uitersten kunnen samen tot een waardevolle gedeelde vorm komen. Het dansende en musicerende lichaam is bij uitstek een medium om dat te laten zien. Nu nog op een scherm, maar hopelijk gauw weer in echte nabijheid van een publiek.

Foto *Tara*: Bowie Verschuuren

ELDERS

NRC HANDELSBLAD

'Kalpana Raghuraman maakte twee korte duetten voor een danser en een muzikant, waarbij ze in *Fluid* mooi aantoont waar breakdance en Indiase dans elkaar raken en samenvloeien. Denden Karadeniz demonstreert op de zoete zang van Shashwathi Jagadish zijn soepele vloerwerk en gebroken lijnen in bevroren schouderstanden, die plots logisch in die Indiase klankwereld blijken te passen.' [Francine van der Wiel](#)